

# CVIČEBNÍ LISTY

*Příloha „Vojenských Rozhledů“.*

ČÍSLO 12.

ROČNÍK VI.

## *Přípravka pro Válečnou školu.*

Škpt. gšt. Rudolf Kučera:

### **Řešení 15. B otázky.**

Z námětu samého vysvítá, že smíšený přezvědný oddíl 1. je částí předvoje 1. pěší divise. Článek 104 PR. praví, že předvoj je zvláštním zajišťovacím oddílem na pochodu; článek 98 PR. definuje pojem zajištění takto: „Hlavním účelem zajištění jest zaručiti veliteli volné disponování jeho prostředky, aby mohl splniti daný úkol; proto musí zajištění chrániti velitele i vojsko proti každému překvapení a zabraňovati činnosti všech nepřátelských zpravodajských orgánů.“ Konečně pak, aby podklad pro naše úvahy byl úplný, je třeba, abychom si připomenuli článek 163 PR., v kterém čteme: „Předvoj zajišťuje valný voj zpředu. Proto chrání valného voje proti překvapení zblízka a odstraňuje z cesty jak nepřátelský odpor, tak také materiální překážky, které by mohly zastaviti nebo zpomaliti pohyb valného voje...“

Uhrnem tedy má předvoj za úkol: zaručiti veliteli volné disponování jeho prostředky; — chrániti velitele i vojsko proti každému překvapení; — a to znamená: zabraňovati činnosti všech nepřátelských zpravodajských orgánů; — odstraňovati z cesty nepřátelský odpor; — odstraňovati z cesty materiální překážky.

Jaké posláni bude míti tedy v mezích tohoto úkolu předvoje naše divisi jezdecko? Při pomýšlení na jezdecko vybaví se nám vždy bezděky myšlenka na překvapení; víme, že jezdecko svou rychlostí, pohyblivostí a pružností může snadno překvapiti; dále je nám známo, že ani v bojových úkolech nemůže jezdecko snažiti se dosáhnouti výsledků náporu, vedenými vytrvalým a mocným úsilím, neboť k tomu jsou jeho početní stavy i palebné prostředky příliš skrovné. Tento nedostatek, který však skutečnému jezdecku není na škodu, nahrazuje jezdecko úspěšně svými zvláštními vlastnostmi, které mu dovolují překvapení. I v boji má jezdecko překvapiti nepřítele náhlým a prudkým útokem všech svých bojových prostředků najednou, aby dosáhlo podobného úspěchu, jakého dobývá pěchota postupným úsilím, kterého jezdecko vyvinouti nemůže, je-li ho užito jako jezdeckva.

Že skutečně překvapení má důležitou úlohu při zajištění, vysvítá také z toho, že náš Polní řád uvádí překvapení a zajištění pohromadě v hlavě III. Zajištění samo nevyhledává překvapení, nýbrž čelí mu podle zásady: „...i když není možno vždy zvíťaziti, není nikdy dovoleno býti překvapenu.“ (PR. čl. 98.) Má-li tedy jezdecko možnost, aby samo mohlo nepřítele překvapiti, bude i s to, aby čelilo překvapení, o něž se pokouší nepřítel. Jak může jezdecko dostáti v tomto úkolu, aby chránilo velitele i vojsko

proti překvapení? Na tuto otázku můžeme správně odpovědět teprve tehdy, uvedomíme-li si stručně, co znamená ochrana proti překvapení pro různé velitele a co pro vojsko.

Kdy může nastat překvapení pro velitele armádní skupiny? Zajisté tehdy, když by se dověděl, že své rozhodnutí opřel o mylné podklady, jako na příklad, že by nepřítel nebyl sev. od Tábora, jak mu hlásilo letectvo, nýbrž že by předvoje divisi 1. sledu narazily na nepřátelská vojska na Sázavě.

Aby tedy ani velitel armádní skupiny nebyl překvapen a aby mohl svá rozhodnutí opřít o správný podklad, vyslal smíšený převzvědný oddíl 4 na převzvědy tak, jak jsem o tom již obsírně pojednal v řešení předešlého námětu.

Překvapení velitele armádní skupiny by však nebylo překvapením pro velitele 1. pěší divise, neboť ten je chráněn proti tomuto překvapení svým předvojem. Nepochybně by byl však překvapen nejen velitel předvoje, nýbrž i vojska předvoje.

Vidíme tedy, že za pochodu je záhodno čelit překvapení vyšších velitelů dodáním zpráv z větší vzdálenosti a chrániti vojska předvoje proti překvapení rovněž dodáváním zpráv zblízka. „Zprávy o nepříteli jsou pro zajištění velmi důležité; zejména jsou nejlepším ochranným prostředkem proti překvapení. (PŘ. čl. 101.) Tyto úkoly připadají letectvu a jezdecktvu, které vyhledáváním a včasným dodáváním zpráv přispívají k zajištění, to jest, zaručují velitelům volné disponování jejich prostředky a chrání je, jakož i vojska proti každému překvapení. O splnění tohoto úkolu usilují obě zbraně v nejužším souladu, doplňující se navzájem: na větší vzdálenost bude to obyčejně letectvo, které dodá první povšechné zprávy, jež jezdeckto doplní a přesněji určí; v přímé blízkosti bude obyčejně jen na jezdecktvu, aby zprávy vyhledalo, třeba i bojem. Z ostatních výše uvedených úkolů předvoje nenáleží již žádný do výhradní pravomoci jezdeckta; avšak i řešení těchto úkolů se účastní, seč je, zvláště co se týče zabraňování činnosti nepřátelských zpravodajských orgánů.

Polní řád praví v posledním odstavci 109 článku, že: „Jezdeckto pěších divisi pracuje (t. j. vyhledává zprávy), toliko pro pěší divise v prostoru na dálku zpravidla ne větší než 15—20 km.“

Protože jsme zásadně proti každému schematisování, je třeba, abychom zdůraznili důležitost dodržování dálkových hranic.

Řekli jsme, že divisní jezdeckto přispívá k zajištění tím, že svými zprávami chrání velitele i vojsko proti každému překvapení. Nebyla by tato ochrana velitele divise co nejlepší, kdyby dostal zprávy co možná z největší vzdálenosti, a nebyla by naproti tomu ochrana vojska co neúčinnější, kdyby ji divisní jezdeckto provádělo co nejbližše před vojsky, jimž ochranu má poskytnouti? Nikoliv! Velitele divise zajímají jen zprávy o tom nepříteli, který by mohl přímo uplatniti svůj vliv na operaci právě prováděnou, tedy o nepříteli vzdáleném asi na jednodenní pochod, nebo táhnou-li oba protivníci proti sobě, na půldenní pochod. (Ovšem, jinak je tomu u velitele armády neb armádní skupiny — viz předešlý námět.)

Pro přímou ochranu vojska nejde však o zajištění proti palbě z pušek a z kulometů, neboť proti ní se zajišťují vojska sama svou sestavou a svými zajišťovacími složkami (u předvoje členěním na sledy, předvojovou hlídkou a zajišťovacími hlídkami). Jak odů-

vodňujeme tedy nejmenší vzdálenosti divisního jezdeckva? „Vzdálenost, na jakou jde předvoj před valným vojem, mění se podle vzdálenosti od nepřítele, podle terénu a síly předvoje. Tato vzdálenost má jednak chrániti čelo valného voje od nenadálé palby nepřátelského lehkého dělostřelectva, řízené z pozemních pozorovatelů, jednak má valnému voji dovolovati, aby se, kdyby bylo třeba, mohl rozvinouti a podporovati předvoj.“ (PR. čl. 165.) A tytéž zásady platí pro divisní jezdeckvo, jež na pochodu včleněné pěší divise pracuje pro předvoj, jemuž dodává zprávy o nepříteli, o stavu komunikace, mostů, přechodů, o materiálních překážkách a p. Proto musí divisní jezdeckvo předcházeti předvoj aspoň na donosnost lehkého dělostřelectva. Jinak by byly jeho služby předvoji málo platné.

Z toho, co bylo uvedeno, vysvítá, že tato důležitá úloha divisního jezdeckva vyžaduje, aby byla prováděna veškerým divisním jezdeckvem, a to nerozděleným. Rozdělovati skrovné prostředky divisního jezdeckva neb i svěřovati jeho částicím za pochodu proti nepříteli různé jiné úlohy, bylo by chyba. Pro spojovací službu a p. uvnitř divise i předvoje a pro předvojovou hlídku užijeme jezdeckých patračů pěších pluků.

Zásadou pro užití divisního jezdeckva v předvoji je tedy, že pracuje pro předvoj a že nesmí býti ani odesláno příliš daleko před pěší divisi, ani opět lpěti na samém předvoji; donosnost polního lehkého dělostřelectva je pro stanovení této vzdálenosti nejspolehlivějším vodítkem.

Jakou úlohu dá tedy velitel předvoje smíšenému přezvědnému oddílu?

Velitel předvoje ve všeobecném rozkaze pro předvoj ze dne D—1 dal smíšenému přezvědnému oddílu (který přenocoval v Michli) úkol:

a) chrániti vyrazení předvoje z ubytování a z Kunratického lesa dne D v hod. H,

b) chrániti další pochod předvoje postupným obsazováním čar:

1. Psáry—Horní Jirčany—Herinky;

2. Těptín—Štířín—Popovice;

3. Čakovice—masiv Vlková trig. 519—Ládvé—Lojovice,

c) průzkum v pochodovém pásmu divise a dodávati veliteli předvoje zprávy o cestách a o nepříteli,

d) na konci pochodu dosáhnouti s hlavními silami SPO. řeky Sázavy a zajistiti její přechody až do příchodu pěchoty předvoje.

Dne D je pěkné a suché počasí.

Velitel smíšeného přezvědného oddílu 1, dostav dne D—1 odpodně rozkaz pro den D, oznámil přípravným rozkazem částem svého oddílu, že zítra vyrazí; připravil je mravně i materiálně pro tuto operaci a po úvaze o operaci vydal ještě dne D—1 rozkaz pro nástup oddílu dne D ráno.

Ráno dne D v hod. H—2 se velitel smíšeného přezvědného oddílu 1 dostaví k oddílu, který podle jeho rozkazů nastoupil na silnici jižně od Michle, v plném vědomí, že jeho úlohou tohoto dne jest, aby chránil pochod předvoje; i namane se mu bezděky otázka, odvá-



dějící jej částečně od jeho úlohy, t. j. práce pro předvoj. Ve vlastním zájmu bude toužit po zprávách o tom nepříteli, o kterém rozkaz velitele 1. pěší divise praví, že je letectvem hlášen v prostoru na sever od Tábora. Nesmí se však sám se svým oddílem pustit za ním, aby tyto povšechné zprávy přezkoušel, aby získal zprávy přesnější, neboť svou úlohou je odkázán na předvoj, jemuž nesmí „utéci“. Své skrovné prostředky nemůže rozdělit, neboť jich potřebuje k splnění úlohy, kterou mu svěřil velitel předvoje. Co tedy podnikne? Je mu známo, že jiný smíšený přezvědný oddíl (4) byl odeslán před ním na přezvědy, s výhradní úlohou vyhledávat zprávy — ale pro velitele armádní skupiny. K částečnému splnění jeho oprávněných tužeb, aby také on získal dříve přesnější zprávy o nepříteli a aby těžil ze zkušeností získaných na stejné ose pochodu SPO. 4, dopomůže mu jedna z pochodových složek u jezdeckta zásadně vždy a s úspěchem užívaná: pochodová hlídka. Tuto „pochodovou hlídku“ (nesmíme ji zaměňovati s „předvojovou hlídkou“) vyšle tedy velitel smíšeného přezvědného oddílu 1 po ose svého pochodu a vydá tento 1. rozkaz:

„Pochodová hlídka! Poručík P. divisní eskadrony s jedním rojem patračů své čtyři postupuje po ose pochodu rychlostí 8 km za hodinu a dorazí, nedbaje vlastního smíšeného přezvědného oddílu, k řece Sázavě, kde vyčká dalších rozkazů. Smíšený přezvědný oddíl 4, vyslaný na přezvědy, nesmí předejet; zprávy od něho získané a zprávy o překážkách na cestách dodá mi po ose pochodu. Dosažení Sázavy mi hlásí.“

Vidíme, „že pochodová hlídka“ má úkol přezvědný, a to samostatný. Proto také zásadně velí této hlídce důstojník. Jako u přezvědné hlídky nemá za úkol, aby prorazila, nýbrž aby překážky a odpory, vyskytnou-li se kde, jen hlásila; proto nemá samostatné zbraně (střeleckého roje); nemá jí také proto, aby byla pohyblivější a „lehčí“. Naznačenou průměrnou rychlostí pojedou se zřetelem k pomalému postupu divisního smíšeného oddílu 1, odkázaného na postup předvoje pěší divise, dosti rychle, přece však pohodlně, neboť předepsané rychlosti odpovídají stejné doby klusu a kroku, na př. 10 minut klus, 10 minut krok.

V hod. H—2 + 10 min. vyrazí pochodová hlídka a velitel smíšeného přezvědného oddílu dá 2. rozkaz, který písemně potvrdí tabulkou (viz str. 165).

Když byl velitel smíšeného přezvědného oddílu orientoval a postupně odeslal průzkumné hlídky a vydal jejich velitelům kopie této přehledné tabulky, dá v hod. H—2 + 35' další rozkaz:

### 3. rozkaz:

„Předvoj — zbytek čtyř střelecké a 1 roj patračů — vyrazí ihned za velení velitele divisní eskadrony. Dorazí po ose pochodu rychlostí 8 km za hodinu na jižní okraj Kunratického lesa, kde připraví záchytnou posici pro sled průzkumných hlídek. 1 motocyklistu a 4 cyklisty přidělují jako spojky.

Hlavní voj potáhne za předvojem v pořadí: 4 roje patračů, četa kulometů s velitelským družstvem a se spojkami, kulometry na automobilech, cyklistická rota. Cyklistická rota vyšle ke mně 2 motocyklisty a 5 cyklistů jako spojky.

Nedám-li četě kulometů na automobilech a cyklistické rotě za pochodu jiných rozkazů, pojedou postupně vlastní obvyklou rychlostí, řídíce svůj pohyb mým pohybem tak, aby si vzájemně nepře-

kázely a se nepředjížděly. Po dasažení Kunratického lesa vyčkají mých dalších rozkazů.“

| 1. posun: až na čáru Zlatníky — Jesenice — Zdiměřice — Průhonice<br>k ochraně vyražení předvoje pěší divise a ubytování.                                                |                                                           |                                                                                   |                                                                            |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Průzkumná<br>hlídka<br>číslo                                                                                                                                            | Složení                                                   | Cesta — cíl<br>prostor                                                            | Úkol                                                                       |                                  | Hlášení                                                                                                                                                                                                                                                                    | Poznámka                                                                                          |
| 1                                                                                                                                                                       | 1 roj čty<br>patračů,<br>1 souprava<br>sign.<br>praporečů | Dolní Krč —<br>Nové Dvory —<br>Pisnice —<br>Hodkovice —<br>Zlatníky               | Průzkum podél vlastní pochodové osy,<br>pozorování a střežení ve směru na: | Libeň —<br>Psáry                 | Do hod. H — 1 do Michle, pak na osu pochodu<br>hlavních sil SPO.; od hod. H — 50' do Kunra-<br>tic, a to jezdeckými (cykl.) posly. Od hod. H<br>bude pěti velitele SPO. zřízena velká sign.<br>stanice na trig. 316 Chodova. Volací a smlu-<br>vené značky viz seznam 1 a. | Očekává<br>vystřídání<br>na silnici<br>jižní okraj<br>Zlatník                                     |
| 2                                                                                                                                                                       | 1 družstvo<br>čty<br>střelecké,<br>3 cyklisté             | Osa pochodu<br>SPO. až na<br>jižní okraje<br>Jesenic                              |                                                                            | Dolní<br>a Horní<br>Jirčany      |                                                                                                                                                                                                                                                                            | Připojí se<br>k divisi esk.<br>až její<br>předvoj<br>projde                                       |
| 3                                                                                                                                                                       | 1 roj čty<br>patračů<br>1 souprava<br>raket<br>s pistolí  | Vých. okraje<br>Kunratického<br>lesa — Se-<br>berov — Hrn-<br>čire —<br>Zdiměřice |                                                                            | Horní<br>Jirčany<br>a<br>Vosnice |                                                                                                                                                                                                                                                                            | V hod.<br>H + 2 do-<br>razí k SPO.<br>na jeho osu<br>pochodu<br>Horní Jir-<br>čany — Ze-<br>livec |
| 4                                                                                                                                                                       | 1 roj čty<br>patračů,<br>1 souprava<br>raket<br>s pistolí | Litochleby —<br>Újezd —<br>Průhonice                                              |                                                                            | Dobře-<br>jovice —<br>Nupaky     |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                   |
| Hlavní síly smíšeného přezvědného oddílu 1 táhnou po ose pochodu:<br>Michle — Horní Krč — Kunratic — Jesenice — Horní Jirčany —<br>Želivec — Ládvé — Dnespeky — Poříčí. |                                                           |                                                                                   |                                                                            |                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                   |

Postup našeho oddílu není ponechán libovůli velitele smíšeného přezvědného oddílu 1 tak, jako jsme to viděli u smíšeného přezvědného oddílu 4 na přezvědech.

Velitel předvoje postupuje posuny, které si stanovil, podle rozkazů velitele pěší divise. Tyto posuny, které oznámí veliteli smíšeného přezvědného oddílu, omezují samostatnost a volnost smíšeného přezvědného oddílu; volba prostředků a způsob, jak velitel smíšeného přezvědného oddílu pásma postupných posunů prozkoumá a pro předvoj zajistí, musí mu však velitel předvoje divise přenechat. Smíšený přezvědný oddíl 1 bude předcházeti před předvojem vždy na vzdálenost donosnosti polního lehkého dělostřelectva, aby ho chránil od nenadálé palby tohoto dělostřelectva, řízené z pozemních pozorovatelů, a aby mu dovolil včasným dodáním zpráv o nepříteli, aby se mohl rozvinouti, a zpráv o materiálních překážkách na cestě, aby se jim mohl vyhnouti, anebo, aby, kdyby bylo třeba, mohl je dát odstraniti (ženijním vojskem a p.).

Abychom si uvědomili rozdíl mezi postupem přezvědného oddílu na přezvědech a v zajištění vzhledem k jed-

notkám, pro něž pracují, přirovnáme přezvědný oddíl k smečce loveckých psů na honě. Přezvědný oddíl na přezvědech postupuje, nedbaje vojsk, pro něž hledá zprávy, právě tak, jako smečka loveckých psů v parforsním honu, snažící se dostihnouti zvěře a přenechávající lovecům, aby jeli v jejich stopách. Naproti tomu přezvědný oddíl v zajištění musí, aby splnil své poslání, držeti se zpět a řídití svůj postup vojsky, k jichž zajištění přispívá, právě tak, jako obyčejný lovecký pes nesmí odběhnouti od svého lovce za zvěří, jež by nebyla v dostřelu.

Podplukovník gen. štábu S. N a l o t:

### **Řešení otázek z taktiky pěchoty.**

#### **Otázka 16.**

(Pokračování.)

Přímo ve svém pásmu má III. prapor k dispozici hřbet M. H. Přestawlk, který se vypíná ve vzdálenosti 1200 m od severovýchodního okraje lesa Velká Horka. Avšak tento hřbet jest již obsazen čtyřmi družstvy těžkých kulometů (dvěma družstvy praporu II./2. a dvěma družstvy praporu II./3.): proto se tam nemůže dávat ještě větší počet nových družstev. Na východ od akčního pásma III. praporu hodí se hřbet na jihozápad od 249, vzdálený 800 m od východního cípu lesa Velká Horka, znamenitě pro palebné zbraně mající neutralisovati nepřátelské zbraně umístěné na východ a severovýchod od tohoto cípu. Konečně by bylo záhodno hledati palebné stanoviště, které by dovolovalo stříletí na veškeré nepřátelské těžké kulometry postřelující úval, kterým prochází cesta s koty 308 do Dobrawuda: takové palbě říká se protiflankování. Kdyby snad nebylo možno naléztí vhodné palebné stanoviště pro tento účel, bylo by dobře požádati velitele pluku, aby dal na řečené cíle stříletí mínometné čete, posuna ji, kdyby bylo třeba, silničními příkopy blíže k cíli. Můžeme k tomu užítí také, jak uvidíme doleji, palby dělostřelectva.

Na druhé straně zdá se nezbytným, aby se naše těžké kulometry dostaly na přechodný cíl co nejdříve, zejména ve východní části akčního pásma praporu, která je nejvíce odkryta. Jestliže by tedy nebylo nezbytně třeba všech praporeních kulometů pro útok na přechodný cíl — což se zdá pravděpodobným pro velký počet kulometů, střílejících již ve prospěch praporu (10) — bylo by dobře vyslati několik těžkých kulometů hned za palebným sledem praporu, aby obsadil co nejdříve dosažený cíl. Tyto těžké kulometry, umístěné s počátku někde na kupě 500 na jihozápad od M. H. Přestavlk a střežící odtud okolí východního cípu lesa Velká Horka, postupovaly by dlouhými přískoky za palebným sledem v pravém (západním) dílčím terénním celku, kde se zdá býti větší možnost pro skrytý postup, a to napřed až k silnici, pak až do polovice svahu a na konec až na hřeben u východního cípu lesa Velká Horka.

Po dosažení přechodného cíle bude mítí tudíž III. prapor k dispozici jen jednu palebnou základnu, na štěstí velmi širokou, na jižním okraji lesa Velká Horka, avšak bude třeba, aby velitel praporu dal ji obsaditi všemi svými těžkými kulometry, dříve než vyrazí

k útoku na Lhotitz. Dobytí lesa Malá Horka na západě I. praporem, jakož i dobytí Dobrawudy a výšin ovládajících z jihu tuto osadu 2. plukem, zlepši značně situaci, neboť to dovolí zříditi nové palebné základny, a to jednak na východní okraje lesa Malá Horka, jednak na hřebenu na jih od Dobrawuda.

Dále na jih poskytnou hřbet 261 a jižní okraj Lhotitz velmi příznivé palebné základny pro další postup, zatím co obsazení hřbetu na východ od Lhotitz umožní umístiti tam boční palebnou základnu hodící se k potírání jakékoliv nepřátelské reakce, která by se snažila projevit v levém (východním) boku III. praporu v tom případě, že by jednotky 2. pluku, mající útok praporu doprovázeti, se zpozdily.

Dělostřelectvo pro přímou podporu, mající prapor podporovati (dva oddíly), bude moci až k přechodnému kříží splniti zcela snadno svůj úkol. Jeden z obou oddílů bude stříleti do východního cípu lesa Velká Horka, odkud bude pravděpodobně pocházeti bočná nepřátelská palba, která by mohla zastaviti po jeho vyražení na východ od silnice. Druhý z obou oddílů vezme pak na mušku severní cíp lesa Velká Horka, který ovládá celé akční pásmo III. praporu.

Jakmile 1. sled dospěje asi na 300 m od severního okraje lesa,<sup>4)</sup> přeloží první oddíl svou palbu na hřbet na jih od Dobrawuda, kdežto druhý oddíl si vezme za cíl jižní část lesa Velká Horka a pak, po dobytí severního okraje lesa, severovýchodní cíp lesa Malá Horka.

Činnost dělostřelectva během postupu III. praporu na 1. cíl bude skrovná, a to jak pro daný tvar terénu, tak i následkem obtížného pozorování dělostřelectva. Nejlépe bude soustřediti palbu na severní okraje Lhotitz, při čemž ponecháme péči o neutralisaci bočné pěchotní palby, která by mohla vycházeti s hřebenů vypínajících se kolem Lhotitz na severovýchodě a severozápadě.

Po dobytí Lhotitz konečně bude třeba řídit soustředění palby obou oddílů na východní část lesa 229, na hřbet na sever od 240 (okolí silnice) a pak na kupu 500 m na zsz. od Buda; tato soustředění palby budou krátká a prudká a jejich účelem bude zvláště vykonati morální účinek na ustupující nepřátelská vojska.

Jak bude moci býti vykonáváno pozorování, které je tak důležitým činitelem jak při palbě, tak i při vedení boje?

Na počátku bude dobrou pozorovatelnou s čelním výhledem hřbet M. H. Přestavk: tam bude míti velitel praporu svou první pozorovací hlídku; pro výhled boční bude pak zvláště výhodný hřbet na jihozápad od 849, kam vyšle velitel praporu svou druhou pozorovací hlídku. Jakmile pak to dovolí postup palebného sledu III. praporu, přesune se první hlídka na silnici, z jejíž aleje bude snad dobrý výhled až na přechodný cíl; ještě později pak, a to co nejdříve, přesune se přímo na hřeben k východnímu cípu lesa Velká Horka, aby tak byl co nejdříve získán výhled na pásmo, které až do dobytí případného cíle bude úplně unikati orgánům pro pozemní pozorování. Druhá pozorovací hlídka se vrátí k praporu na přechodném cíli teprve tehdy, až 2. p. pluk osadí Dobrawudu, t. j. tak, aby mohla přinést potřebné zprávy o nepřítelově činnosti ve východním boku III. praporu. Jakmile bude dosaženo 1. cíle, přesune se tato pozorovací hlídka na východní okraj lesa Malá Horka,

<sup>4)</sup> 300 m proto, poněvadž nepřítel, jak se zdá, má obsazenu linii asi 100 m před tímto okrajem (na sever od něho).



opatřující si tak bočný výhled do prostoru Lhotitz. Po dobytí pak této osady přesune se první pozorovací hlídka na jižní okraj osady, zatím co druhá hlídka postoupí ke kotě 251.

Vidíme tu názorně, jaké důležitosti nabývá v boji pozorování. Sestava pozorování je integrální částí sestavy palby; pozorovací

| Jednotka            | Postupná stanoviště                                                              | Postupné palebné úkoly                                                                      | Čas přesunu                                              |
|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Jedna kulomet. četa | M. H. Přestawlk                                                                  | Střelba na sv. okraj (střední část) lesa Velká Horka a na sev. okolí tohoto kraje           | Jakmile bude dosaženo přechodného cíle                   |
|                     | Jv. cíp lesa Velká Horka (200 m jv. od koty 308)                                 | Střelba na v. okraj lesa Malá Horka a na hřbet táhnoucí se odtud k jihu                     | Jakmile bude dobyt Lhotitz                               |
|                     | Jižní okraj Lhotitz                                                              | Střelba na vých. okraj lesa 229                                                             |                                                          |
| Jedna kulomet. četa | Hřbet jz. od 249                                                                 | Střelba na hřeben sv. od Dobrawuda a do vých. okolí vých. cípu lesa Velká Horka             | Jakmile bude dosaženo přechodného cíle                   |
|                     | Jz. cíp lesa Velká Horka (200 m jz. od koty 308)                                 | Střelba na sz. okraje Lhotitz                                                               | Jakmile bude dobyt lesa Malá Horka                       |
|                     | Vých. okraj lesa Malá Horka                                                      | Flankování záp. event. sev. okraje Lhotitz                                                  |                                                          |
| Jedna kulomet. četa | Kupa 500 m jz. M. H. Přestawlk                                                   | Střežení vých. cípu lesa Velká Horka                                                        | Jakmile palebný sled překročí silnici                    |
|                     | Silnice Bošín — Mnich. Hradiště                                                  | Střežení téhož místa                                                                        | Jakmile palebný sled dosáhne sev. kraje lesa Velká Horka |
|                     | Hřbet 300 m s. od koty 308                                                       | Střežení téhož místa                                                                        | Jakmile bude dosaženo přechodného cíle                   |
|                     | Vých. cíp lesa Velká Horka                                                       | Střelba na sv. okraj Lhotitz a na hřbet j. od Dobrawudy                                     | Jakmile bude dobyt Lhotitz                               |
|                     | Jedno družstvo na téměř stanovišti; druhé družstvo na křižovatce j. od Dobrawuda | Flankování levého křídla praporu střelbou na hřeben na sv. od Lhotitz a na hřeben Fasanerie |                                                          |

hlídky se přesunují od jedné pozorovatelné k druhé tak, aby zajistily nepřetržité pozorování bojiště. Musíme tedy určit své pozorovatelné současně se stanovením palebných posic; často dokonce je třeba přesunouti systém pozorovacích hlídek ještě dříve, než přesunujeme palbu nebo palebné zbraně.

Pohyb zdá se v celém akčním pásmu III. praporu přibližně stejně snadný; jediné les Velká Horka a východní část lesa Malá



Horka mohly by poněkud ztížit postup jednotek dirigovaných do západní části tohoto pásma, avšak poměrně nepatrná rozloha těchto lesů nečiní z nich nijakých vážných překážek.

### Z á v ě r.

Hořejší úvahy umožňují nám nyní vypracovati účelně útočný plán palby III. praporu.

Přihlížíme-li k cílům, na které již střelíjí palebné zbraně jiných jednotek v prospěch našeho praporu, dostaneme tabulku otištěnou na str. 168.

Také náš plán pro pozorování může býti shrnut asi takto:

| Pozorovací orgán                                              | Postupná stanoviště                                           | Postupné úkoly                                                  | Čas přesunu                            |
|---------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------|
| Praporní pozorovací hlídka 1 (jeden pozorovatel a dvě spojky) | Hřbet M. H. Přestavlk                                         | Pozorovati 1. terénní celek akčního pásma praporu               | Jakmile palebný sled překročí silnici  |
|                                                               | Silnice Bošín — Mnichovo Hradiště                             | Týž úkol                                                        | Jakmile bude dosaženo přechodného cíle |
|                                                               | Východní cíp lesa Velká Horka                                 | Pozorovati severní okolí Lhotitz a hřbet j. Dobrawuda           | Jakmile bude dobyto Lhotitz            |
|                                                               | Jižní okraj Lhotitz                                           | Pozorovati východní část akčního pásma praporu                  |                                        |
| Praporní pozorovací hlídka 2 (jeden pozorovatel a dvě spojky) | Hřbet na jz. od koty 249                                      | Pozorovati hřeben sz. od Dobrawuda a jeho severní a jižní okolí | Jakmile bude dobyto Dobrawuda          |
|                                                               | Jihozáp. cíp lesa Velká Horka, poté východní okraj Malá Horka | Pozorovati sz. a z. okolí Lhotitz                               | Jakmile bude dobyto Lhotitz            |
|                                                               | Kota 251                                                      |                                                                 |                                        |
|                                                               |                                                               | Pozorovati západní část akčního pásma praporu                   |                                        |

Avšak hořejší úvahy umožňují nám také, abychom určili účelně také ostatní hlavní věci svého rozkazu pro útok a zejména svou myšlenku manévru.

Na počátku útoku jsou nepřátelské palebné možnosti nejmenší v pravém (západním) terénním celku, a tam jsou také největší naše vlastní možnosti, poněvadž tu je naše palba soustředěnější než v levém (východním) terénním celku; proto povede III. prapor až k přechodnému cíli svůj hlavní nápor v pravém (západním) terénním úseku. Dále na jih, za přechodným cílem, jsou palebné možnosti nepřítele i naše vlastní v celém útočném pásmu přibližně vyrovnány; avšak ve východní části tohoto pásma má nepřítel vždy možnost rozvinouti náhle ve více nebo méně krytém boku III. praporu palebné prostředky, přivedené narychlo na hřeben mezi Lhotitz a Fasanerie; za těchto podmínek, jakož i se zřetelem na to, abychom obcházeli Lhotitz vnitřním křídlem praporu, které je dobře kryto od chvíle, kdy se dostane úplně do našich rukou les Malá Horka, bude vhodno vésti hlavní nápor rovněž napravo (na západě), aby tak bylo dosaženo 1. cíle, a pak silnice, která vroubí jižní okraj této osady. Není možno předvídati v té věci více: od té chvíle bude

myšlenka manévru záviset na nepřátelských reakcích, které lze velmi nesnadno předvídati se zřetelem na zcela zvláštní situaci, v které se může octnouti náš prapor, jehož levý (východní) bok může být velmi ohrožen. Buď jak buď, bude záhodno držeti velmi pevně opěrné stanoviště Lhotitz, jakmile se ho zmocníme, a pustiti se dále na jih teprve tehdy, až jednotky 2. p. pluku, mající doprovázeti nalevo útok III. praporu, postoupí dostatečně daleko.

Mohli bychom určití nyní také svou útočnou sestavu, směr a postupné cíle praporu i rot 1. sledu, postupné fáze útoku i podmínky, za kterých by byly prováděny spojení a spojovací služba: i pro to vše by nám byl hořejší útočný plán palby dobrým vodítkem.

Vidíme tedy, jak velikou důležitost má při útoku palba. Útočník dosáhne svého cíle jen tehdy, kdy napřed umlčí palebné zbraně nepřítelovy, nebo při nejmenším když dosáhne převahy v palbě, které je nezbytně třeba, aby se dostal na ztečnou vzdálenost a mohl tak poslední nepřítelův odpor zničití bodákem.

#### Otázka 17.

#### **Rozkazy velitele praporu 2. sledu (praporu II./3.). Eventuální úkoly tohoto praporu.**

Ve chvíli, kdy velitel 3. pluku dostane rozkaz velitele divise k útoku, je prapor II./3. ve Fasanerie. Velitel praporu, jsa doprovázen svým pobočníkem, přišel tam již nějakou dobu před svou jednotkou, nejen aby viděl terén, v kterém se má jeho jednotka zastaviti, nýbrž také proto, aby již napřed prozkoumal vhodnou cestu, po které by mohl prapor postupovati později, při svém dalším postupu na jih. Velitel praporu mohl se odebrati až na křižovatku 800 m na jih od Fasanerie a učiniti tu tato pozorování:

Úval, vroubíci východní okraje Fasanerie a táhnoucí se na Hoschkowitz (Hoškovice), má asi 100 m zšíří. Jdeme-li přímo po jeho dnu, jsme úplně skryti proti pozorování z jihu, a to nejprve čtverhranným lesíkem Rosen Rm. a pak kupou 500 m na jih od tohoto lesíka. Odtud pak máme další dvojí skrytou cestu: na západě, k severovýchodnímu cípu Mnichova Hradiště, po severozápadních svazích hřbetu na severovýchod od města; na východě pak úvalem Hoschkowitz. Poněvadž nemáme zatím nikterak naspěch a poněvadž je především důležité, abychom se co nejlépe kryli, rozhodne se velitel praporu postupovati s rotami za sebou s četami v úrovni po dnu řečeného úvalu. Stran zajištění není třeba mnoho dělati, neboť pluk je v 2. sledu a prapor včleněn mezi oba ostatní prapory pluku. Stačí nanejvýš vyslati poněkud kupředu v pochodovém směru jednu četou, která by odklízela menší překážky, které by mohly rušiti pochod praporu. Naproti tomu je však záhodno chrániti se velmi účinně proti nepřátelským letounům, a to tím, že učiníme podél celé cesty, kudy prapor půjde, družstva těžkých kulometů. Při zastávce poskytne nám nejspolehlivější ochranu proti nepřátelským letounům lesík Fasanerie; avšak hned při novém zahájení pochodu bude záhodno míti co nejdříve jedno kulometné družstvo na jižním cípu Fasanerie, jedno kulometné družstvo na kupě 800 m na jih od tohoto cípu a jedno družstvo na jižních svazích této kupy.

Připustíme, že velitel praporu dostane při svém návratu do Fasanerie, v 11 hodin, rozkaz posunouti svůj prapor k severovýchod-

nímu cípu Mnichova Hradiště. Na tuto novinu povolá k sobě velitel praporu své velitele rot a dá jim v 11 hod. 15 min. tento ústní rozkaz:

„1. Předvojové prapory postoupily až do čáry Wasserwerk, hřbet na jih od 249. J. H. Wordan, které se jim nepodařilo překročit.

Pluk dostává rozkaz zasáhnouti v boj ve směru Velká Horka.

2. Prapor se posune k severovýchodnímu cípu Mnichova Hradiště.

3. Cesta: dno úvalu na východním okraji Fasanerie, lesík Rosen Rm, sev. záp. svahy kupy 800 m na j. od Fasanerie, úval na sv. od Mnichova Hradiště.

Roty za sebou v tomto pořadí: 5., kulometná, 6., 7. Každá rota v trojstupu. Vzdálenost mezi rotami: 200 m.

4. Čelní zajištění praporu provede jedna četa 5. roty. K zajištění praporu proti nízko létajícím letounům umístí velitel kulometné roty co nejdříve po jednom kulometném družstvu na těchto místech: jižní cíp Fasanerie, kupa 800 m na jih od tohoto cípu, hřbet 800 m na j. od této kupy. Tato družstva se připojí znovu k své rotě, jakmile byla překročena o 200 m zádí praporu.

5. Odchod předvojové čety v 11 hod. 15 min.

Odchod valného voje 5. roty v 11 hod. 20 min.

6. Velitelské družstvo dostaví se ke mně co nejdříve na sv. cíp Mnichova Hradiště, kam odjíždím s pobočníkem.“

Připusťme, že velitelské družstvo má toto složení: zpravodajský důstojník praporu, praporeční spojka čís. 2 (spojka čís. 1 je u velitele pluku spolu s praporečním trubačem), jedna spojka od každé ze čtyř rot, jedna spojka od bojového trénu, dva pozorovací roje po jednom poddůstojníkovi a dvou vojínem.\*)

Velitel praporu, jsa následován svým pobočníkem a dvěma jezdci, o nichž předpokládáme, že mu byly dány k dispozici velitelem pluku, odjede rychlým ruchem na křižovatku 800 m na j. od Fasanerie, aby tu pokračoval v průzkumu cesty pro prapor. Zde stanoví přesně cestu, kudy se má prapor ubírat po sz. svazích hřbetu na sv. od Mnichova Hradiště, aby nebyl viděn z nepřátelských pozorovatelů, přesvědčí se, zda počáteční pochodový tvar praporu má býti podržen i nadále, a ponechá na místě jednoho jezdce s úkolem hlásiti předvoji i valnému voji praporu přesnou cestu, kudy mají táhnouti, jakmile vyrazí na západ s kupy 800 m na j. od Fasanerie.

Asi v 11 hod. 20 min. přibude velitel praporu na východní cíp Mnichova Hradiště; velitelské družstvo tam přibude asi v 11 hod. 30 min., předvoj asi v 11 hod. 45 min. a čelo valného voje asi v 11 hod. 50 min. Má tedy velitel praporu 30 minut na přípravu svých rozkazů. Vizme, na jakých základech je může stanovit.

Úkolem praporu je postoupiti do sv. cípu Mnichova Hradiště. Musí se tedy napřed shromáždit v nejbližším okolí tohoto místa v určeném shromáždění tak, aby byl s to splniti neprodleně různé úkoly, které mu mohou později připadnouti. V čem mohou záležeti tyto úkoly? Praporu může býti především uloženo, aby tvořil společně s prvním praporem první sled pluku, a poněvadž prapor I./3., napravo od něho, má postoupiti na jižní svah Mnichova Hradiště, bylo by místo našeho praporu pravděpodobně spíše nalevo od praporu I./3.: musil by tedy v tomto případě postoupiti napřed ve směru na M. H. Přestavlk, aby se tu umístil čelem k svému cíli. Náš prapor může však také býti určen za prapor druhého sledu a může v této své vlastnosti zastati úkol buď postoupiti do nejbližšího okolí M. H. Přestavlk anebo k stanici Mnichovo Hradiště nebo držeti přechodně hřbet, podle kterého běží silnice Mnichovo Hradiště—Hoškovice.

Abyste bylo vyhověno prvním u uvedených předpokladů

\*) Tyto pozorovací roje, rozdílné od pozorovacích rojů praporů, nejsou předepsány služebními předpisy; tu předpokládáme, že je velitel praporu dal zřídit z vlastního podnětu.

(prapor v 1. sledu), jakož i prvnímú případu druhého předpokladu, (prapor v 2. sledu, s úkolem postoupiti do nejbližšího okolí, M. H. Přestavlk), musí býti jedna z jeho rot orientována směrem k cestě, umožňující dosažení M. H. Přestavlk skrytě před nepřítelem.

Aby bylo vyhověno druhému případu druhého předpokladu (prapor v 2. sledu s úkolem postoupiti k stanici Mnichovo Hradiště), musí býti jedna z jeho rot umístěna na cestě vedoucí skrytě k stanici Mnichovo Hradiště.

Pro třetí případ druhého předpokladu (prapor v 2. sledu s úkolem držeti přechodně hřbet podél silnice Mnichovo Hradiště—Hoškovice) musí býti obě čelní rotý praporu s to, aby se ihned zařídily v obranné situaci na hřbetu Mnichovo Hradiště—Hoškovice.

Na druhé straně je nezbytno postarati se o zajištění praporu, a to jak pozemní, tak i proti letadlům. V svých bocích nemusí se prapor ničeho obávat, neboť napravo od něho bude prapor I./3. a nalevo prapor III./3.; stačí tedy, zajistí-li si s těmito prapory potřebné spojení. Vpředu, směrem k nepříteli je prapor kryt prapory předvojovými, které jsou s nepřítelem v dotyku na linii běžící asi 1000 m na jih od silnice Mnichovo Hradiště—Hoškovice. Avšak nepřítel, kterému se podařilo naše předvoje na této linii zastaviti, může sám přejíti k útoku, vrhnouti naše předvoje zpět a ohroziti přímo náš prapor. Proto je třeba střežiti pozorně směr vedoucí k nepříteli a býti pohotově obsaditi hřebeny ovládající pásmo, v kterém má býti prapor shromážděn. Pro obranu proti letounům je třeba míti ihned na těchto hřebenech kulometná družstva, pohotová zahájiti palbu na nepřátelské letouny.

Diktuje tedy velitel praporu svému pobočnickovi tento rozkaz:

„Prapor se shromáždí čelem na jih v tomto tvaru: 5. rota, kulometná rota a 6. rota v ústředním úvalu Mnichova Hradiště u Z. O. (5. rota na východ od ústředního kostela v městě, kulometná rota uprostřed východního cípu města, 6. rota přímo na západ od Z. O.); 7. rota v severovýchodním cípu Mnichova Hradiště. 5. a 6. rota budou se krýti proti jihu, každá jednou četou, vyslanou až na silnici Mnichovo Hradiště—Hoškovice. Kulometná rota umístí jedno kulometné družstvo na jz. od Z. O., jedno družstvo na z. od kříže 500 m na v. od středního kostela v Mnichově Hradišti, a ponechá na místě kulometné družstvo umístěné již dříve na hřbetu na sv. od města S. V. praporu: křižovatka 300 m na sv. od kříže, 500 m na v. od středního kostela.

Velitelé rot se dostaví co nejdříve na SV. praporu.“

Tento rozkaz dodá rotám sám pobočník.

Pro velitele praporu jde nyní o to, aby připravil event. zasažení své jednotky, to znamená, aby si již napřed shromáždil veškeré potřebné zprávy o terénu, o situaci našich vlastních vojsk a o situaci nepřítelově tak, aby se mohla akce, která bude praporu svěřena, provést ve lhůtě co nejkratší.

Co se týká terénu, musí jej velitel praporu prostudovati s těchto hledisk:

1. jak se hodí pro přibližovací pochod nebo pro útok směrem na Velkou Horku přes stanici Mnichovo Hradiště;

2. jak se hodí pro přibližovací pochod anebo pro útok směrem na Velkou Horku přes M. H. Přestavlk;

3. jak se hodí pro obranu na hřbetu Mnichovo Hradiště—Hoškovice.

Musí tedy prozkoumati cesty, které umožňují postup jednak k stanici Mnichovo Hradiště, jednak k M. H. Přestavlk, zjistiti tvary, které bude třeba zaujmouti, aby bylo využito co nejlépe terénu, zjistiti, jak vypadá terén na jih od stanice a na jih od M. H. Přestavlk,



vyhledati palebné základny i pozorovatelný, které tam jsou, stanovití obzor, který je viděti ze stanice a s hřebenu M. H. Přestavlk. Právě tak je třeba prozkoumati obrannou hodnotu hřbetu Mnichovo Hradiště—Hoškovice.

Pokud běží o vlastní vojska, je třeba věděti co nejpřesněji, kde jsou, jaká jest jejich sestava, kde jsou jejich zálohy, mají-li ještě vůbec nějaké, kde jsou jejich palebné základny, jejich pozorovatelný, jejich stanoviště velitelství, jaké jsou ještě jejich možnosti, zda mají ještě nějakou účinnou mohutnost, a ne-li, zda mohou ještě držeti terén, který zaujímají?

Co se konečně týká nepřítelů, je třeba shromáždití veškeré zprávy o trase jeho zjevného obrysu, o místech, na která střílí jeho pechota (o místech silných i slabých), o zjištěných již palebných zbraních, o místech, na která střílí jeho dělostřelectvo, o druhu této palby (ráže, granáty či střely plynové), v pásmech zamořených bojovými plyny.

Vizme tedy nyní, jak může velitel praporu dosáhnouti těchto různých zpráv, kterých nezbytně potřebujeme. Dobrých a rychlých výsledků dosáhne především jen dělbou práce. Je nemožno, aby sám šel vyhledávati všechny tyto zprávy, avšak i kdyby mu to bylo možno, nemá práva opouštěti na delší dobu svoje SV., kam mohou přijíti každou chvíli očekávané rozkazy.

Zprávy o terénu bude třeba vyhledávati ve dvou rozbíhajících směrech: proto bude nutno uložití to dvěma rozdílným orgánům. Každý z obou orgánů bude míti úkol prozkoumati v svém směru cestu, kterou bude eventuálně prapor postupovati, povahu terénu při ústí této cesty a možné výchozí základny pro útok směrem Velká Horka. Pro vyhledání pak palebných základen pro tento eventuelní úsek je třeba stanovití dva další orgány, zvláště kvalifikované pro tento úkol, které se odeberou do pravděpodobného prostoru těchto základen, to znamená jednak na hřeben s kapličkou a na stanici Mnichovo Hradiště, jednak na hřbet M. H. Přestavlk a které mají dodati náčrt obzoru, který je viděti s těchto míst. Obranné obsazení hřbetu Mnichovo Hradiště—Hoškovice prostuduje na místě sám velitel praporu.

Zprávy o vlastních vojscích budou opatřeny orgány majícími úkol prozkoumati cesty a budou doplněny spojkou, kterou prapor vyslal k veliteli pluku, jakož i orgány vyslanými do stanice Mnichovo Hradiště a k M. H. Přestavlk a pozorovateli praporu.

Zprávy o nepříteli konečně budou sbírány všemi shora vyjmenovanými orgány, každým v jeho akčním pásmu. Vedle toho by mohl velitel praporu dostati eventuálně zajímavé zprávy od všech bojových útvarů, umístěných již poblíž tohoto bojového pásma (od dělostřeleckých oddílů, od jednotek ženijního vojska atd.).

Avšak to není ještě vše. Velitel praporu bude musit ještě zařídití tyto věci: zabezpečití si pozorování pro své vlastní účely; vyslatí spojky k veliteli praporu, který tvoří střední předvoj (II./2.); vyslatí zpravodajského poddůstojníka, doprovázeného spojkou k zpravodajskému důstojníku pluku a naříditi mu, aby se pak odebral na př. k M. H. Přestavlk k podpoře orgánu vyslaného tímto směrem; odeslatí hlášení o situaci praporu a o učiněných opatřeních veliteli pluku.

Jakmile se dostaví velitelské družstvo, dá velitel praporu zpravodajskému poddůstojníkovi rozkaz, aby se ihned odebral k zpravodajskému důstojníkovi pluku pro potřebné zprávy. Zároveň nařídí

prvnímu pozorovacímu roji, aby se odebral přes hřbitov na stanici Mnichovo Hradiště, druhému pozorovacímu roji, aby se odebral k M. H. Přestavlk; oběma rojům dá úkol načrtnouti obzor viditelný s těchto míst, prozkoumati na těchto místech možné palebné základny, opatřiti potřebné zprávy o výhledu a o palebných možnostech ve směru na Velkou Horku, opatřiti si zprávy o situaci vlastní i nepřátelské. Poněvadž pak palebné základny, kterých bude eventuálně prapor II./3. potřebovati pro útok na Velkou Horku, budou pravděpodobně v stejných místech, kde jsou již palebné základny praporu II./2., budou moci velitelé pozorovacích rojů získati přesné zprávy o hodnotě palebných základen poblíž stanice nebo poblíž M. H. Přestavlk přímo od velitelů palebných základen, zřízených již na těchto místech praporem II./2.

Když přibude předvoj praporu (jedna četa 5. roty), nařídí mu velitel praporu, aby se posunul až k hřbitovu tak, aby kryl shromáždění praporu proti jihozápadu, zajišťuje současně spojení s praporem I./3., který má postupiti na jižní okraj Mnichova Hradiště.

Při příchodu gros praporu dostaví se velitelé rot k veliteli praporu, který jim dá tento ústní rozkaz (v 11 hod. 55 min.):

„1. Pátá a šestá rota vyšlou ihned po jedné hlídce, skládající se z jednoho důstojníka a čtyř mužů, k průzkumu cest a k opatření všech potřebných zpráv o situaci, které budou moci zústatí na těchto cestách. Přesný úkol dám těmto důstojníkům sám.

2. Sedmá rota vyšle pozorovací hlídky ke kapličky pro pozorování směrem k jihu pro mé vlastní účely.

3. Mě SV. bude u východu Mnichova Hradiště 200 m na jz. od kříže.

4. Bojový trén bude shromážděn ve Fasanerie (západní cíp).“

Jakmile se dostaví poté k veliteli praporu důstojníci určení veliteli 5. a 6. roty za velitele hlídek, poví jim velitel praporu jejich úkol. Hlídka 5. roty má prozkoumati cestu, která by umožňovala dosáhnouti co možná skrytě jižního okraje Mnichova Hradiště a pak stanice, dále má vyhledati výchozí základnu na jih od stanice a opatřiti si zprávy o situaci nepříteli i o situaci jednotek 2. pluku, zejména o situaci praporu II./2. Hlídka 6. roty má prozkoumati cestu, která by umožňovala dosáhnouti skrytě M. H. Přestavlk, dále má vyhledati výchozí základnu na jih od tohoto dvorce a opatřiti rovněž veškeré potřebné zprávy o nepříteli i o vlastních vojscích.

Konečně nařídí velitel praporu svému pobočníku, aby se postaral o zařízení a o chod jeho SV., o vzdušné pozorování a o spojení spojkami se SV. pluku.

A nyní tedy může prostudovati sám obrannou hodnotu hřbetu Mnichovo Hradiště—Hoškovice, nebo nechce-li se sám vzdalovati se svého SV., může svěřiti toto studium buď svému pobočníku nebo veliteli 6. roty, který je dobře umístěn pro neodkladné provedení tohoto průzkumu.

Připusťme, že v 13 hod. 30 min., t. j. ve chvíli, kdy velitel praporu dostane rozkaz velitele pluku, dostal zároveň od svých druhých orgánů tyto zprávy:

a) Západní cesta je dobře skryta až k jižnímu okraji Mnichova Hradiště. Od tohoto okraje pak až po stanici je možno postoupiti rovněž nepozorovaně, využije-li se masky tvořené alejemi vroubíci různými cestami i silnicemi. Na jih od stanice je terén úplně otevřený, avšak přímo na jih od potoka prostírá se pásmo hluboké asi 150 m, které je dobře skryto před výhledem s Velké Horky. Je třeba vyznačiti cestu na východním okraji Mnichova Hradiště a odkliditi ně-

které menší překážky, které by mohly zpozdití náš postup (záseky, barikády).

Tvar, který bude třeba zaujmouti při postupu: roty za sebou a při tom v městě každá rota v trojstupu, mezi městem pak a stanicí každá rota s dvěma četami v 1. sledu.

b) Východní cesta je skryta před pozorováním se strany nepřítele jen s tou podmínkou, že se půjde přes Hoschkowitz, že se dosáhne sedla 239 a že se využije masky tvořené buď alejí na silnici spojující 239 s M. H. Přestavlk nebo železničním náspem. Na jihozápad od tohoto dvorce je úval v srovnání s výšinami Velká Horka v hluchém prostoru.

Tvar, který bude třeba zaujmouti při postupu: roty za sebou, až po sedlo 239 v trojstupu; od sedla 239 až po severní okolí hřbetu M. H. Přestavlk každá rota s dvěma četami v 1. sledu.

c) U stanice Mnichovo Hradiště střílí jedna četa těžkých kulometů praporu II./2. na sz. okraj lesa Velká Horka. Avšak při útoku bude musit tato palba brzy ustati, neboť palebné postavení převyšuje terén útoku jen nepatrně.

U M. H. Přestavlk (hřbet sz.) jsou dvě zbývající kulometné čety praporu II./2., střílející na sv. okraj lesa Velká Horka. Na tomto hřebenu je možno zřídit dobrou palebnou základnu pro prapor. Na jv. od M. H. Přestavlk poskytuje hřbet na jz. od koty 249 rovněž dobrou palebnou základnu, určenou k neutralisování sv. okolí lesa Velká Horka nebo sev. okolí Dobrawuda.

d) Prapor II./3. zaujímá v 13 hodin umístění zakreslené na přiloženém náčrtu.\*) Nemá již záloh, avšak drží pevně své posice.

e) Nepřítel zaujímá postavení uvedené na přiloženém náčrtu.\*\*\*) Jeho dělostřelectvo střílí prudce do jižního okolí stanice Mnichovo Hradiště a čas od času na M. H. Přestavlk. Žádné plynové střely. Žádná pásma zamořená bojovými plyny.

f) Velitel praporu II./2. je u M. H. Přestavlk.

V 13 hod. 30 min. dostane velitel praporu II./3. od velitele pluku rozkaz pro zasazení (viz otázku 15).

Tento rozkaz nařizuje zejména, že prapor II./3. (bez jedné roty dané k dispozici praporu I./3.) bude tvořit 2. sled pluku, že má obsadit jižní okraj Mnichova Hradiště ve chvíli, kdy prapory 1. sledu vyrazí ze své výchozí základny (v 16 hod.) a že má býti pohotově obsadit přechodný cíl (lés Velká Horka a hřbet na západ odtud) hned, jak prapory 1. sledu dosáhnou 1. cíle (hřbetu na sever od 230, jižního okraje lesa Malá Horka, hřebenu na jih od Dobrawuda). Rozkaz nařizuje rovněž, že kulometná rota II./3. bude podporovatí útok praporu III./3., a to za těchto podmínek: dvě čety, umístěné na hřbetu na jih od Z. O. budou střílet na sev. záp. cíp lesa Velká Horka; jakmile se tento palebný úkol následkem postupu vojsk 1. sledu stane nemožným, postoupí tyto dvě čety na hřbet na jz. od koty 249 a budou tu krýtí levé křídlo praporu III./3.; jedna četa, umístěná u M. H. Přestavlk, bude střílet na střední část sev. vých. okraje lesa Velká Horka.

Protože byl průzkum předtím proveden, bude moci velitel praporu vydati na základě tohoto rozkazu pluku ihned tento ústní rozkaz velitelům rot, shromážděným na jeho SV. (v 13 hod. 40 min.):

\*) Zde nepřipojen.

\*\*) Byl by přiložen k hlášení.

„1. Pluk překročí předvojové prapory a zasáhne v boj směrem Velká Horka (trig. 308), Malá Horka (297), 251, Buda, s dvěma prapory v 1. sledu (prapor III./3. na východě), a s jedním praporem v 2. sledu.

2. Náš prapor II./3. je ve 2. sledu.

3. Sedmá rota je dána k dispozici veliteli praporu I./3. a vyžádá si jeho rozkazy (SV. u středního kostela v Mnichově Hradišti).

Kulometná rota má úkol podporovati útok praporu III./3. a dostane přímo rozkazy od velitele pluku (SV. u kříže, 500 m na východ od středního kostela v Mnichově Hradišti).

5. rota obsadí jižní okraj Mnichova Hradiště mezi hřbitovem a silnicí Mnichovo Hradiště—Veselá ihned, jak prapor I./3. tuto linii uvoľní.

6. rota postoupí na hřbet kapličky mezi hřbitovem a rozcestím 200 m na jz. od Z. O.

Úkol 5. a 6. roty: zachytiti, kdyby bylo třeba, vojska zasazená na jih od železnice: později, jakmile bude dán k tomu rozkaz, postoupiti na hřbet Velká Horka a obsaditi jej.

4. Bojový trén praporu postoupí na sev. okraj Mnichova Hradiště.

5. Mé SV. je na stanici.“

Nyní musí velitel praporu učiniti veškerá opatření, aby učinil svůj prapor schopným splniti pozdější úkol, který mu má připadnouti, t. j. obsazení hřbetu Velká Horka. K tomu musí učiniti různé věci: především musí opatrovati stále informace o postupu 1. sledu a zejména o postupu praporu III./3.; mimo to musí dáti prozkoumat co nejdříve hřbet, který má jeho prapor obsaditi hned, jak 1. sled dosáhne 1. cíle.

Nuže — nejjistější zprávy o postupu boje dostane jednak od velitele praporu III./3., jednak od velitele praporu I./3. i od velitele 3. pluku. Proto musí vyslati k těmto velitelům potřebné styčné orgány a zabezpečiti si s nimi spolehlivé a rychlé spojení. Na druhém místě, jakmile se octne v našich rukou obzor, tvořený severními okraji lesa Velká Horka, jakož i hřbet na západ od tohoto lesa, bude musiti býti prozkoumána cesta, po které se prapor dostane na hřbet Velká Horka. Konečně, jakmile se boj posune poněkud k jihu, bude musiti býti začat ihned průzkum samého hřbetu Velká Horka, při čemž budou ovšem učiněna veškerá opatření pro přijetí všech zpráv o bojích vedených 1. sledem tak, aby prapor byl s to nastoupiti neprodleně na místo jednoho nebo druhého z praporů 1. sledu, kdyby k tomu dostal rozkaz.

Proto dá velitel praporu tato nařízení:

Pozorovací roj čís. 1, zesílený spojkou a dvěma běžci 6. roty, odebere se k veliteli praporu III./3. s úkolem dodávati veškeré zprávy o postupu tohoto praporu a oznámiti zejména, že prapor dosáhl severních okrajů lesa Velká Horka a pak že dosáhl 1. cíle. Tento pozorovací roj dostane s sebou jednoho jezdce. Jakmile prapor III./3. dobude hřbetu Velká Horka a východu na jih od jižního okraje lesa Velká Horka, ponechá pozorovací roj čís. 1. u velitele praporu III./3., spojka a oba běžci i jezdec přikročí k průzkumu hřbetu se zřením na obranné umístění praporu čelem na jih.

Pozorovací roj čís. 2, zesílený jednou spojkou a dvěma běžci od 5. roty a jedním jezdcem, bude plniti u praporu I./3. též úkol jako pozorovací roj čís. 1 u praporu III./3. a prozkoumá co nejdříve východní část hřbetu na západ od lesa Velká Horka se zřením k obrannému umístění praporu čelem na jih.

Zpravodajský poddůstojník praporu s dvěma běžci bude udržovati stále spojení se zpravodajským důstojníkem pluku tak, aby mohl dostati od něho veškeré zprávy o celkové akci pluku.

(Příště dále.)